

Een bosjesman in het
struikgewas

Gijs Zandbergen

**Een bosjesman in
het struikgewas**

Olympia's Tour 1963

Omslagfoto: De Caballero-ploeg in 1963

ISBN: 9789402190670

© Gijs Zandbergen

Voorwoord

Dit boekje heb ik louter voor mijn genoegen geschreven. Dat heeft gevolgen gehad voor de volledigheid. Op een zeker moment had ik geen zin meer in de tijdrovende en vaak vergeefse pogingen om deelnemers te achterhalen. Wat dat betreft was het prettig dat ik uitsluitend mezelf als doelgroep voor ogen heb gehad. Toch, mocht het mes me op de keel worden gezet, dan zeg ik: *Een bosjesman in het struikgewas* is geschikt voor lezers vanaf 65 jaar met een minstens vijftig jaar oude belangstelling voor de wielersport. Iemand zoals ik dus.

Met dank aan de Ronde van Zuid-Holland

Begin 1963 zag ernaar uit dat Olympia's Tour een flink internationaal rennersveld zou krijgen met deelname van ploegen uit België, Frankrijk, Italië en Denemarken. Om alle ambities in goede banen te leiden waren voorzitter Joop Middellink en wedstrijdleader Bram Koopmans zelfs een keer naar het kantoor van de Tour de France geweest om van de Fransen te leren hoe je een grote, internationale ronde moest organiseren.

Begin april ging het echter mis. Rijkswaterstaat liet weten dat er tijdens de Pinksterdagen niet over de Rijn- en Waalbruggen bij Arnhem en Nijmegen kon worden gefietst. De te verwachten verkeersdrukke liet dat niet toe. Dat was een geweldige tegenvaller, want het was te laat voor een nieuwe route en alle belendende weekeinden waren al bezet door de amateurklassiekers.

Gelukkig was wedstrijdleader Bram Koopmans, tevens voorzitter van de organiserende Amsterdamse wielervereniging Olympia, een handige ritselaar en met de hem kenmerkende aplomb kreeg hij de Ronde van Zuid-Holland zover door te schuiven naar september, waardoor de week na Hemelvaartsdag beschikbaar kwam. De ronde was gered. Teleurstellend was wel dat

de Italianen en de Fransen daarop afzegden, omdat zij in die nieuwe week de Vredeskoers reden. De Denen kwamen bij nader inzien ook niet. Zij vonden de vergoeding voor de hotelkosten te laag.

Aan dat laatste kon de organisatie weinig doen. Olympia's Tour verkeerde permanent in geldnood. De eerste jaren werden de renners zelfs bij particulieren ondergebracht. Dat was allerm minst een ideale situatie gebleken, omdat sommige renners er een puinzooi van maakten. Ploegleider Piet van Heusden: "In 1960 moest ik de jongens op het hart drukken zich netjes te gedragen. De volgende ochtend ging ik dan alle logeeradressen af om te vragen of het goed was verlopen."

In 1963 was de situatie weliswaar verbeterd, mede dankzij een subsidie van 5.000 gulden van de gemeente Amsterdam, maar was er nog steeds onvoldoende geld om iedereen elke avond in een hotel onder te brengen. De renners overnachtten soms nog steeds bij gastgezinnen, of in een gemeentelijk badhuis. Een voordeel van dat laatste was wel dat er gegarandeerd douches waren. Dat was bij particulieren niet altijd het geval. Daar moesten renners zich soms wassen bij een kraantje in de keuken.

Tot overmaat van ramp dreigden korte tijd later ook de Belgen weg te blijven. Zij weigerden

tegen onafhankelijken te rijden. Er viel voor Belgische begrippen toch al weinig te verdienen in de ronde, en als de schaarse prijzen (in natura en waardebonnen) ook nog eens door profs werden ingepikt, had het voor hen weinig zin om te komen. Dat hadden ze vorig jaar gemerkt. De onafhankelijke Henk Nijdam had vanaf de eerste dag de leiding in alle klassementen genomen en die niet meer afgestaan. De kruimels liet hij de amateurs. Daar hadden de Belgen geen zin meer in. Thuis reden de onafhankelijken ook hun eigen koersen. Ze mochten daarnaast bij de beroepsrenners starten, maar reden nooit samen met de amateurs. Alleen in Nederland gebeurde dat nog wel.

De KNWU had begrip voor de Belgische bezwaren. In de andere Europese wielerlanden stond de categorie van onafhankelijken al langer ter discussie. Alleen had de Nederlandse wielervederij er tot dan toe weinig aan gedaan, omdat het professionele wielrennen op de weg hier bitter weinig voorstelde. Er waren nauwelijks koersen en geen enkele firma was bereid geld in een profploeg te steken. De betere beroepsrenners, zoals Jo de Roo, Ab Geldermans, Peter Post, Jo de Haan of Huub Zilverberg waren onderdak bij een Franse of Belgische firma. Verreweg de meeste Nederlandse profs en onafhankelijken reden

echter voor zichzelf, of voor wat kleding en materiaal, die ze aan het eind van het seizoen weer moesten inleveren. In die gevallen léék het alleen maar of ze voor een ploeg reden.

Zelfs Henk Nijdam, in 1962 wereldkampioen achtervolging bij de beroepsrenners, was nog steeds onafhankelijke. Hij mocht met de ploeg van Rik van Looy op proef meedoen aan de Ronde van Italië, samen met Huub Silberberg, die wel een profcontract had.

De deftige bestuurders van de KNWU beschouwden de profs en onafhankelijken eigenlijk meer als een kostenpost. Een brutale bovendien. Als zij werden uitgezonden naar een buitenlandse wedstrijd hadden die knapen praatjes voor tien en prestaties voor nul. Het ging soms zelfs zo ver dat ze zich, op kosten van de unie, als knecht aanboden aan de meestbiedende buitenlandse vedette.

Het uniebestuur hoefde dan ook niet lang te vergaderen om de regels te veranderen. Olympia's Tour werd een ronde exclusief voor amateurs. Het publiek maakte het overigens weinig uit. Ook zonder onafhankelijken bleef Olympia's Tour de belangrijkste meerdaagse wielervedstrijd van Nederland, eentje waar de pers veel belangstelling voor had.

Het negatieve beeld van de profs en onafhankelijken was trouwens enkele weken

vóór Olympia's Tour nog eens bevestigd in de profronde van Nederland. Daar was de veertigjarige Wim van Est op de vuist gegaan met zijn gelegenheidsploegleider Willy Alberti. De kleine Amsterdamse zanger, een vriend van Peter Post, was hem straal voorbij gereden toen hij met een lekke tube langs de kant van de weg had gestaan. Van Est was woedend geweest, omdat hij nog kans maakte op een podiumplaats en het bijbehorende prijzengeld. Na de slotrit was hij Alberti in de haren gevlogen, die daarbij ruggelings op de motorkap van de ploegleidersauto was beland.

De knokpartij was het gênante sluitstuk geweest van een ronde, die enkele dagen daarvoor toch al door de deelnemers was verpest. Vanwege het slechte weer had de helft van het nog maar uit 43 renners bestaande peloton het geneutraliseerde deel van de etappe tussen Beverwijk en Steenbergen per auto afgelegd. Toen de meerijders bij de officiële start in Zwanenburg uit de auto's waren gestapt, hadden zij ruzie gekregen met de jury en met de renners die de storm en de regen wel hadden getrotseerd.

Ze kregen een startverbod, maar weigerden hun rugnummers in te leveren. Na een uur openbaar bekvechten vertrok een pelotonnetje van negentien renners richting Steenbergen, enkele